

v lažnjivi obleki.

Vrednik Jakob Alěšovec.

Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po 15 kr. v administraciji „Za vodo“ hiš. št. 250 v drugem nadstropji na ulice.

Veljá celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50 kr. in četrť leta 80 kr. za vsacega brez ozira na stan, narodnost in vero.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Ga že imamo!

Kóga imamo? Tistega, ki bi našim mestnim očetom dajal dobre svete? Kóga, ki bi posodil ljubljanskemu mestu denarja, da bi mogli mestni očetje na čem pokazati, da imajo kaj skrbi za Ljubljano? Ali imamo morda celó župana, o katerem bi se moglo reči, da ima možgane v glavi, in je boljši od Dežmana?

Ne, takega moža še nimamo, kajti novi župan ljubljanski po milosti nemškutarjev, gospod Lašan, je vpokojen c. kr. vladin svetovalec. Iz tega se sme sklepati, da ni nič posebnega na njem in morda celó tudi v njem ne, sicer bi ga ne bila vlada poslala v pokoj, kakor se n. pr. staro orodje, ki ni več za rabo, postavi ali vrže v kak kot ali star konj, ki ne more več vleči, pošlje h konjederu.

S tem je povedano, kaj je bil in kaj zna gospod Lašan. Velikokrat se je že skušalo, slišalo in videlo, da ljudje, ki bi sicer ne bili nikjer za rabo, postanejo uradniki in na uradniški lestvi splezajo visoko, do stopinje okrajnih glavarjev, deželnih predsednikov, celó ministrov; iz tega sledi pa zopet, da taki ljudje, kedar jih enkrat vlada sama v kot postavi, kakor n. pr. g. Lašana, pač nikjer niso več za rabo.

In vendar je gospod Lašan postal župan ljubljanskega mesta. Zakaj?

Po turnarskem pretepanju na Janjčah je namreč blagodušni, ljudoljubni in milosrčni gospod Lašan izrekel besede daleč segajoče pomenljivosti:

„Jaz bi hotel imeti giljotino.“

Giljotina pa je tista iznajdba človeških dobrotnikov, s katero so se v Parizu konec preteklega stoletja pošiljali ljudje drug za drugim na oni svet; bil je težek in oster nož med dvema stebroma, in kedar se je doli spustil, je imel vselej eden človek glavo na tleh in ena glava je bila brez života, tako, da je bil dotični človek za vratom v dva kosa prerezan in duša njegova unkraj sveta.

„Brencelj“ kateri rad vstreže, komur more, se je spomnil onega imenitnega izreka gosp. Lašana; rad bi mu bil dal giljotino, pa ker je pri nas še nihče ne zna narediti in se še nikjer ni rabila, mu je dal v roke mašino, ki ima enaki namen, namreč škoporeznico, napolnjeno s Slovenci. Ker je gosp. Lašan že mnogokrat mlatil prazno slamo, bo tudi škoporeznico rabiti znal.

Tudi s tem, da je „Brencelj“ nabasal v škoporeznico snop Slovencev in ne nemškutarjev, je menda vsreget skrivnim željam gospoda Lašana; giljotine si je ta blagotni mož želel gotovo le za Slovence, kajti nemškutarje ima prerad še na tem svetu krog sebe, da bi jih hotel v nebesa pošiljati, toraj mu bo orodje všeč, s katerim bo iz Slovencev škopo rezal. Saj Slovenci tako za nič drugega niso!

Tako, gospod Lašan! Le režite!

V šoli ljubljanski.

Učitelj (g. Zima). Veseli me, da se tako dobro nemški učite! Nemški jezik je dandanes vsakemu potreben, če hoče kaj višega postati. Ker tako dobro že nemški znate, mi boste gotovo lahko predstavili tudi kak pregovor v slovenski jezik. Kako se n. pr. reče: „*Aus dem Regen in die Traufe*“? Boš vedel ti, Boštjan?

Učenec Boštjan. To se pravi: „*Iz dežja pod kap*“.

Učitelj. Dobro! (V zadnji klopi molí nekdo roko kviško.) No, kaj hočeš povedati, Tone? Ali ni Boštjan prav prestavil? Prestavi ti bolje, če veš!

Učenec Tone. Vem! Bolje se pravi to: „*Izpod Dežmana pod Lašana*“.

Učitelj (jezen). Boš tiho! Ali si se kaj tacega od mene naučil?

Učenec Tone. O ne, od Vas, gospod učitelj, se kaj tacega ne naučimo.

Iz Olimpa.

Dragi mi „Brencelj“!

Pri Vas zemeljskih črvih se res marsikaj zgodi, kar kaže, da je doli veliko črvivega. Včasih je pa kaka naredba, kak ukaz tistih mož, ki so pri Vas najbolj veljavni, in katerih beseda v viših krogih marsikaj odloči, tako moder, da mi tu gori ne moremo zapopasti, kako da ona moža, ki pred semeniščem ljubljanskim delata noč in dan tlako, nimata obrazov skremženih, ker ju mora vedno smeh siliti.

„Nulla dies sine linea“ ali po domače: „ni ga dneva, da bi ne bil kdo liniran.“ Dokler si domá, te linira ali tepe oče ali mati — če sta pametna —, potem te linira ali tepe v šoli učitelj, pozneje osoda in če postaneš podložen komu, n. pr. c. k. uradnik, te tepe kak ukaz ali pa kdaj pred katerim moraš molčati in se le na tihem jeziti smeš nad njim.

„Kako da tudi v Olimpu modrujete?“ boš morda, dragi mi „Brencelj“, prašal. Ker nisem minister, Ti bom na to interpelacijo dal popolnoma dostojen odgovor. Vidiš, to je prišlo tako-le:

Saj je menda že po vsem slovenskem svetu znano, da je v Ljubljani premeščenih bilo šestero poštnih in dvoje telegrafskih uradnikov, in sicer zarad tega, ker so domaćini ali Slovenci. Da morajo le zarad tega iti križem svet, ker so Slovenci, to je gotovo, to mi tu gori bolj vemo, kakor Vi, ki marsikaj ne vidite, kar se na skrivnem godi; to Ti jaz tudi lahko zagotovim, kajti v vrsti tistih poštnih uradnikov, ki imajo po svetu razkropljeni biti, je tudi Gustelj Mos; saj ga menda še poznaš. Ker je pa v tem času se k nam preselil, mu pisma doli niso mogli izročiti,

in tako je prišlo sem gorí. Ko Mos dobi ukaz, da je tudi on — menda nekam med „krofaste“ Nemce — prestavljen in se ima odpraviti iz Ljubljane, je rekel: „Vrag, kako je to? Ali še tu gori nisem varen preganjanja, ker sem bil Slovenec? Ali me niste prej že dosti gonili po svetu? Toda, ne boš Jaka, tu nimaste moči do mene.“ Izgovori in pretrga pismo na dvoje, potem pa jamemo v gibanje, kdo je kriv preganjanja slovenskih uradnikov. Toman, v politiki med nami vsemi najbolj izveden, pravi na enkrat: „Kaj? tudi Mos je med tistimi uradniki, ki so bili namenjeni za to, da se premesté? Tega ni Metternich, tega ni kdo drug naredil, kakor Auersperg. Kje je Auersperg? Saj se je tudi že sem preselil. Pošljite po-nj, on sam nam bo to stvar najlože povedal.“

Na to poprašamo sv. Petra, na katero številko je Auersperga vkvartiral.

„Hm,“ pravi sv. Peter, „za-nj nisem imel pravega prostora. V Jančanom odmenjeni oddelek naseliti se, si ni upal, druge pa zdaj nimam prostora. Zato sem mu pa pred vrata vrgel plahto, na katero se je vlegel. Če pa hočete z njim govoriti, ga bom že sem poslal. Saj mora vse storiti, kar se mu veli.“

Kmaló na to ga pricfra res naš brič, Mos se vstopi k njemu in ga praša:

„Ali se je še takrat sklenilo pregnati slovenske poštne uradnike, ko si bil še ti deželni predsednik? Ali si ti tudi mene hotel prestaviti? Govori!“

Revež se trese, kakor so se tresli nekdanji Jančani pred njim, in s komaj razumljivim glasom odgovori:

„Jaz sem to storil, odpustite mi!“

A Mos se obrne od njega, si naredi novo smodko iz turškega tobaka in pravi:

„Glej, glej! Saj je vendar dobro, da nisem več na svetu pod oblastjo takih ljudi, kakor je bil ta-le Auersperg, dokler je imel kaj moči. Bog vé, kam bi bil moral jaz iti!“

Auersperga brič zopet pelje na plahto pred vrata, za njim zadoni klic nas vseh: „Oh, kako smo veseli, da nismo več na zemlji!“

Auersperg pa zdihne: „Oh, jaz bi bil pa rajši doli. Tam sem kaj veljal, tu nič.“

Taka je, ljubi „Brencelj“, pri nas! Da si mi zdrav, in glej, da tudi Ti ne prideš pod kako c. kr. oblast!

Ves Tvoj

Miroslav.

Rešpehtarjova kuharica.

Dandons je svet res ves goljživ, kamer človek pride kej kupit, gledajo, de ga goljfajo, in gorje mu, če se sam ne avskena! Po Ibljan je zdej poln judov, k' so peršli mende iz Duneja z vse sorte blagom, k' ga predajajo strašno po cen, koker človek na prv pogled misli. Desglih pa je ta blago točko po cen, je vender še menj vreden, koker to, za kar ga kupiš. Za eksempl bom povedala le, kar se je moj perjatelec Než zgodilo.

Šla je po plac, kar zagleda eno ruto dol višét, na kater je z velikim

cifram drukan: 25 kr. Popraša, kaj to pomen, in ena druga ji pové, de se v ti štacun dobi vsaka stvar za 25 kr.

Ker so lepi facaneteljni zunej visel in še tudi velik muštrov za kiklje, bertaha in moderce, s' je Neža mislila: Ovbe no, pa pejd dam po priftošlec in s' kej kup, k' je vse po pet grošev.

Pa je tekla domu in vzela priftošlec in šla v štacuno, ker s' je zbrala dva facaneteljna po pet grošev pa nekaj cajha za kikljo, k' je bil toko lepo plov, koker po noč fermament. Cajh je nesla brž k mojškri, k' ji zmeraj dela gvant, in ji rekla, de more bit do nedelje fertek, ker je votla iti popoldan mal v Šiško na špencir. Gvant je bil res do nedelje sfertegvan, k' ga pomer, vid', de ji prov fest paše, in komaj čaka popoldneva. K' je enkrat po kuhinji vse pospravla, se obleče v nov gvant in vzame ta nov facanetelj, de b' ga zavezala na glavo. K' pa pertegne, da b' bil bolj trdno zavezan, rsk! ji ostaneta oba konca odtrgana v rokah. Glih toko nardi ta drug facanetelj. Precěj jezna si zaveže en star facanetelj okol glave in gre špenciracir. Na pot trofi ongavega kočjaža, k' je zmerej mal za njo gledal. „Ej šentej, glej jo no Nežo, koko je dons napucana.“ jo nagovori Jože; „kam pa greš Neža?“ — „I, mal preke Šiški na špencir, k' je toko fletno vreme.“ — „Jest sem se tud ke namenil, greva pa mal skept.“ — „I, pa pejva no!“ pravi Neža in gre. Potlej sta pa šla mal v oštarijo, med tem pa je oblačno postal in k' gresta preke mest, jih glih v alét vjame ploha, toko, da sta oba čez in čez premočena. Neža pride dam in obes mokro kikljo nad šparhert, de b' se posušila. Pa drug dan, kaj je blo! Tista plava kiklja ima vse druge farbe, samo plave ne, in toko ni za nič, še za cunje ne. Neža pa je ob ene šest ali sedem goldinarjev. Žal ji je, pa kaj če! Kar je, t' je; jud je pobral dnar, pa šel.

Ena druga skor glih taka se je permerla moj perjateljci Tončki. Je zmerej mal bolna, pa nič prov ne vé, kaj ji glih fali. Je pa v tistih „Naródnih“ cajtengah brala en perporočil ene žavbe al kal, k' je za vsako bolezen. S' jo je pa bestelala za drag dnar in jo nucala, pa kaj mislite, kaj se zgodi? Nji ni žavba nič nucala, ampak mački, k' je hodila skrivaj v špajs. Tončka je bla enkrat pustila tist piskerček žavbe na en polic, pa je peršla mačka in mislila, da je masel, pa jo je polizala. Pa od tistega časa mačke ni več v špajs, k' se boji, de b' spet kej toko slabga ne vrajmala. Žavba je pomagala tolk Tončki, de ji mačke ni več v špajs, bolna je pa še zmerej.

Še eno drugo tako vem. Naša sosednja, k' imajo v kuhnji prov velik grilov, je brala tudi v takih cajtengah, de se dobí ena reč, k' fenta grile, snice in drugo tako nesnago. Pošle kršenco v štacuno po tako reč in jo nastav grilam, de b' jo pojedli pa pocrkali. To je trpel ene pet dni, pa grilov je blo zmerej več in še prov debel so bli. To se je fravi čudno zdel, zato se je votla prepričat, če res gril to špižo pojdo. Zato gre enkrat po noč ven z lučjo, ker je bil tist gëft za grile, in vid, koko gril na vse kraje beže, k' zagledajo luč. Zdej je fravi šla luč gor in so spoznal, de so grilom dal vsako noč futra, zato so bli toko debel, crknil pa nobeden ni.

Vidte, tak so vsi tist mitelni, k' se po cajtengah toko perporočajo. Jest že cajtengam nič več ne verjamem, koker tistim ne, k' kakšen blagó prepocen ponujajo.

Svet je ves goljživ, le „Brencelj“ je še pošten. Kar on perporoča, to je gvišen ta naj bolj. Zato je pa dobro, de ga berete, de boste saj kej vedli. On scer prav, de laže, pa ne laže, druge cajtenge, koker per en glih tist „Narod“, tist „Takplajtelc“, tist „Tednik“ pa tista „Soča“ pa pravjo, de resnico govore, pa vsi od kraja lažejo. Zato se pa vsi „Brenceljna“ držite!

Adijo do družega barta! Bom že spet kaj novega povedala.

„Erentag“ ali „Prüfungsfest“

nové jére,

kakor so ga obhajali Mameluki nedavno v trgu

Bicagon.

Popisal v luštnih kseselcih J. J.

(Dalje in konec.)

7. Vojaški hod novojérnih šolarčekov na marktgemajudo.

Ko v turnu vdari ura tri,
Pred šolo že ves markt stoji,
Na pare v rajah šolarji;
Na kapah ajhenlaub in cofi,
Vise jim pušelci na knofi,
So mlajši zad, naprej pa starš'.
Ko lerer jim zavpije: marš!
Se na vso moč ves zug zadere:
Hoh! erentag, cir nove jere!
Na marktgemajudo se pomika
Cug, ž njim pa množica velika;
Najprej gredó vsi muzikanti
Avs dajčen rajhe, trije fanti:
Rog ima prvi, drug fagot,
In tretji bobnal je na sod. —
Za njimi šolar nese fano,
Z Berlina sem nalaš poslano;
Je z ajhenlavbom cirana,
Na pildu Bilje in Bizmark sta
Na zigeskranc namalana;
Okol je pa zapisano
V zlato, da jemlje svit okó:
Noh hêr: Prajzens kaiserrajh!

Za fano pa marktšul inspektor,
Ki nove šole je protektor,
Odkrit korači ganc alajn,
Ko held des frajen dajčen Rajn;
Za njim pa gre der ortsšulrat,
Na erentag povabljen svat,
Tud nekaj parov vel'kih glav
In častni kor domačih frav.
Zdaj šolarji marširajo,
Po taktu muz'ke stopajo.
Lerer na glavi prve raje
Jim cahne in befele daje.
Vsi šolarji cirani
S prajzovskemi farbami;
In, kakor je povelje dano,
Drži se kerungrad štimano
Vsak, palico za puško ima,
Na nji pa ajhenlavb vihra;
Je eden v čevljih, drugi bos,
Mustače trek' dobil pod nos,
Četrtri nima trogarja,
In drugem zadej cofa dva
Z glave in spodej kimata;
Najzadnji pa mendra Felicel,
Slobenarjev špijon in špicel.

Za pobi pa gredo dekleta,
Popeglane in šterkane,

Čez pas zelene panjelce,
Gvirlanda je prek prs pripeta;
Lasé spletene v cofa dva,
V njih pušlec s perja hrastov'ga;
Imajo tudi krog glavé
Še venčike želodove. —
Tako po dve marširajo
Za svojo fano prajzovsko.

Za šolarji pa uncelbar
Drvi des marktes heldenšar:
Gospodje, frave, birt in kmetje;
Vse matere, otrok očetje
Želijo videt hčerko svojo
In sinčeka junaško hojo,
Veselja srca jim trklajo,
V očeh pa solze jim igrajo.

Al zdaj se sliši močen glas,
In vse zavpije: vas ist das?
„Abgedekt an dizem orte!
Zet ir niht di erenpforte,
Cu der vir nun gekommen?
Auf ir gešriben stet: Vilkommen!
Und jenzajts: Hoh das tajče
land!

Dem unzer markt di krénce vand
V poklon se vsi odkrijejo
In trikrat hoh! završikajo. —

Zdaj muzikant zatrobi v rog
In sekundira mu fagot;
Vdrihava bobnar tak na sod,
Da šunder sliši zemlje krog;
S pištol mogočen strel doni,
Da po vsih hribih mark leti;
Ko spet se šolarji zavejo,
Na slavno marktgemajudo grejo,
Da se nekoljko poživé,
Napreden slavni boj začnejo.

8. Vojska v slavo erentag-a.

Zdaj gospod lerer komandira,
Té sem, in une kjekej tira;
Za Rusa, Turka té odbere,
In té za Estrajhs fajerbere,
Slobenarji so pa Francozen;
Nasprot' jim gre desetkrat večí
Das tajče her in prajzens hozen,
Od zadnje vojske preslovecí. —
Besede lerer še pristavi:
Zamerkajte befel, soldati!
Tako se morte vojskovati,

Da ziger — prajzen smé ostati,
Če ne, dobite vsi po glavi.

Zdaj strašni vriš in gnetje vstane,
Dobili so že mnogi rane,
Pa vender nihče se ne vgane;
Še le po dolgi borbi špicel
Francoze je izdal Felicel,
Da vjeti so slobenarji
Nah tajčland transportirani. —

Kdo zdaj izrekel bi veselje?
Izpolnjene so srčne želje!
Po vsih vaséh in tajčlands-
gaven
Vil ales di slobenjer šaven,
Al ima vsak pod nosom usta,
In tajč kulture želod hrusta?
Po cestah, tratah so plesali,
Po hribih ziges-fajer žgali.
Tud na Slovenskem markt in
štadt
Da prajzens — ziges — kres
prižgat'.

Vesel zdaj komandant veli:
Vsem ki so se avscajhnali,
Medalje bom na knof pripel
In vsak bo šenkengo prejel.
Ti Markovič, Lukač in Gajče,
Fom šrot und korn vsi ehte tajče,
Dobite goldene medaljen;
Prejmite Jurjevič in Mihar,
Jernejček, Lipar in Stempihar
Sreberne tapferkajts-medaljen!
Ti Taugenikser! le za nič,
Gotovo si slovenski tič. —

9. Pesem, katero je g. lerer v slavo erentaga komponiral.

Da bolj se erentag časti,
Zapojte slavno pesem vsi,
Katero jaz sim izštudirál
Za prajzens — zige komponiral:

1) štikele.

Kidel, kidel, bum, bum, bum!
Jeder vindiše ist dum!
Vir alajn der frajhait brider
Zingen tajčland — ziges —
lider.
Bum, bum, bum!

2) štikele.

Bodel, bodel, rum, rum, rum!
Jeder vindiše get krum!
Vir alajn den fortšrit haben,
Uns an tajčlands-rume laben.
Rum, rum, rum!

3) štikele.

Gadel, gadel, tum, tum, tum!
Jeder vindiše zaj štum!
Vir alajn di glaubenslozen
Tragen tajčlands — hern —
hoben.

Tum, tum, tum!

Neznano veselje zagnali
So vsi poslušalci tržani,

Od same radosti pijani;
Eni so na prste zvižgaje
Po trati od tal poskakvali,
Še drugi so peli vrisakaje
Na kviško klobuke metali,
Še tretji veselja jokali,
Z rokama za trebuh držali. —
Gospé, ko jim solze igrále,
So sinčkeke poljubovaje
Na materno srce vzdig'vale
Otrokom pa v srčni radosti
Pečenke, klobas ponujale. —
Učitelj iz soda naliva
Pa pevcem medice in piva;
In ko se nekoljko napili,
Da kapo! da kapo! — so vpili;
In zopet je „kidel“ donelo,
Veselja pa ljudstvo medlelo.

10. Igrača v čast erentaga.

Ko večkrat so pesem zapeli,
In vselej neznansko sloveli,
Prejemši jedi in pijače
Začeli so druge igrače:
Po trati so se prekučevali
In drugi so rihtarja bili,
Nekteri na glavi so stali
In slepo miš tretji lovili;
Ti vrvi na drog privezali
So plezali doli in gori,
Spet drugi čez plot so skakali
Alj pa se metali po dvori,
Pričkaje se slednji lasali,
Alj pa so si v lice pljuvali. —

Že ta ima strgane hlače,
In drugi po kapici plače,
Je tretji brez suknje in bos,
Četrtni se vdaril na nos;
Poslednjič pa trudni, zaspani
Pocepajo pevci pijani;
Ko čep nezavedni leže, —
Le angel-varh toči solzé.

11. Ples na slavo eren- tag-a.

Alj zdaj še le raj se je vnel,
Se erentag pravi začel, —
Na vrsto so prišla dekleta; —
Vsa množica radosti vneta
Prijazno jih vabi na ples; —
Že zvezde so jasno migljale
In mesec kukal je z nebes.
Plesale so urne nožice,
Ko veter podil bi meglice;
Da bolj se raduje srce,
Se ogenj bengalski zažge. —
Vse židane volje je bilo,
Juckajé se v kolo vrtilo,
Veselja obličje gorelo,
Iz srca pa, hoh! je donelo!
Dokler nogé so nosile,
So erentag slavno častile;
Poslednjič otrpnejo serca moči,
Zatisnila noč je dekletam oči.

12. Sklep erentag-a.

Že tretje krat petelin pel,
Ko erentag je slovo vzél,
In ljudstvo damó se podalo;

Otrok je pa precej ostalo,
Po tratah, stezah počivalo.
Le matere, očetje blagi
Skrbé še: kje je sinek dragi,
Kje neki ljuba hčerka spi?
Al pa jo črni zmaj straši?
Tako iskaje govorile
So v temni noči majke mile,
In srečno našlo štiporamo
Nesó po ribje dete damo. —

Trdnejši kimajo sami
Po ravni cesti semtertje;
Zdaj v zraku zvezde štejejo,

Zdaj z glavo v travo rijejo;
Tam sliši se z mlakuže: cmok,
In tu za plotom jok in stok;
Počasi vtihnejo glasovi, —
Vso čast pa odnesó vetrovi.

Po marktgemajndi križem venci
Ležé, med njimi spe slovencei,
Ki bojo z venci slavno vstali,
Kadar nemčurjem slovo dali;
Ki bojo z venci slavno stali,
Ko liberalce pokopali; —
Takrat častil se slavovlak,
Na veke spal bo erentag.

Učenik in učenec.

V nekem kraju je bil jako učen in izurjen doktor,
o katerem se je govorilo, da vsako pravdo dobi.

Bil je pa tam tudi še drug mlajši doktor, ki pa ni
imel skoro nič opraviti, ker nihče se ni obrnil do njega,
kakor sem ter tje kak pravdeželjen človek, ki je že povsod
svojo pravdo zgubil. In vendar je mladi doktor mislil, da
je ravno tako učen, morda še bolj, ko stari.

To pa, da nihče ni za-nj maral, ga je zelo grizlo.
„Kako li, da k unemu vse vré, k meni se pa nihče ne
prikaže? Moram prašati unega doktorja, kako je to.“

Res se napoti k njemu in ga praša, kako dela, da
vse k njemu vre in da vsako pravdo dobi.

„Hm,“ odgovori stari doktor, „to je moja skrivnost.
Vendar pa, če mi daste 300 gld., vas je bom naučil.“

„Dam jih,“ odgovori mladi, „le določite, kdaj vam
moram plačati.“

„Prvih sto goldinarjev mi daste, predno se začnete
učiti,“ je odgovor starega doktorja, „drugih dve sto pa, če
boste dobili prvo pravdo.“

„Velja,“ pravi mladi doktor, „kakor ste rekli.“

Plačal je prvih sto goldinarjev in se začel učiti.
Naučil se je mnogo advokatu koristnih zvijač in ko misli,
da zadosti zna, se poslovi pri staremu doktorju in obljubi
plačati zadnjih dve sto goldinarjev, brž ko bo prvo pravdo
dobil, kakor sta se zmenila.

A čas teče in teče in mladi doktor nima nobene pravde.
Stari ga opominja, da bi mu plačal, pa ta se še za to ne
zmeni ne. Ker pa stari vendar-le hoče enkrat priti k svo-
jemu denarju, gre slednjič sam tožit mladega, da bi mu
plačal, kar mu je dolžan.

Ko se snideta oba pri sodniji, pravi stari:
„Zdaj, mi bote plačali na vsak način. Če sodnik
tako rabsodi, da ste dolžni mi plačati 200 gld., mi jih
boste plačati morali. Če pa spozna, da mi jih niste dolžni,
mi jih boste morali plačati, ker boste dobili prvo pravdo,
kakor sva se zgovorila. Na vsak način bom dobil od vas
200 gld.“

„Na noben način jih ne dobote,“ pa odgovori mladi.
„Saj se nisem zastonj pri vas učil. Če sodnik obsodi vas
in spozna, da vam nisem dolžan plačati 200 gld., potem
jih tako ne bom plačal, ker me ne morete siliti in vam
po sodnikovi rabsodbi nič dolžan nisem. Če pa sodnik ob-
sodi mene, da sem vam dolžan plačati, potem vam ne gre
nič, ker bom prvo pravdo zgubil; najina pogodba pa
določuje, da vam plačam, ako prvo pravdo dobim. Vidite,
da na noben način od mene ne morete nič dobiti.“

Stari doktor, spozna, da je prekanjen po svojem
učencu, pusti vse skup in odide, mladi pa je imel kmalo
dosti opraviti, ko se je zvedelo, da je še starega lesjaka
prekanil.

„Brencelj“ potuje po svetu.

(Dalje).

Bilje ni bil prav posebno dobre volje, morda mu je brencelala še pridiga po ušesih, katero je gotovo slišal od svoje stare. Zato tudi molče sedi tik „Brenceljna“ in še le ko mu ta pokaže dva človeka, ki sta memo drdrajočo kočijo s cesarsko krono tako gledala, kakor velika kača zajčeka, predno ga zgrabi in sne, se predrami ter, kazaje za njima, spregovori:

„Vidiš, „Brencelj,“ to sta dva mojih srečnih podložnih. Potoma jih boš videl še več, le pazi.“

„Brencelj“ res pazi in zapazi mnogo. Tam vidi človeka jako spoštljivega obraza, kateri se globoko prikloni in odkrije, pa ko je voz oddrdral, visoko vzdigne pest kviško, kar „Brenceljni“ zeló po Janjčah diši. Sreča ju drug, ki pa z zagrizenim obrazom memo gre in v žepu nekaj stiska, kar je tudi pesti podobno. Pride jih več in ko je kočija memo, vzdigajo palice kviško in „Brencelj,“ ki ima bolj tanka ušesa od Biljeta, jih sliši, kako se rotijo, kolnejo in zabavljajo. In ko se „Brencelj“ na klancu, kjer so morali konji bolj počasi stopati, malo nazaj nagne, sliši pogovor dveh kmetov, ki sta šla za kočijo.

„Glej ga no sivega grešnika,“ pravi prvi in kaže s palico proti nama, „on se vozi v mehki kočiji in je in pije, kar in kolikor se mu ljubi. Jaz pa moram hoditi peš in jesti, kar dobom, vesel, da še kaj dobim. In vendar sta mi dva sina padla v francoski vojski za tega-le sivca, kterega naj vrag vzame.“

„Kaj še vi,“ pristavi drugi, ki je memo njega šel po berglah, „kaj še vi, ki imate vse ude! Poglejte mene! Pred vojsko sem bil v dobri službi, pa pri Sedanu mi je zdrobila francoska krogla desno nogo, levo mi močno ranila. Komaj sem se ozdravil, pa bi bilo skore bolje, ko bi bil že v hladni zemlji, kjer človek ne potrebuje ničesar več. Jaz moram tako težko se prebiti po svetu, tisti pa, za kterega sem vse to trpel in postal podrtija človeka, se tu pred nama pelje v mehki kočiji. Grom in strela čez njega!“

Pa ne samo moški spol je kazal tako ljubezen do svojega cesarja, tudi ženske in te še bolj. Nektere so, ko sta se peljala skoz vasi, molele svoje otroke kviško, jim kazale kočijo in rekle: „Tam-le, glej dete, se pelje tisti, zarad kterega je tvoj oče moral prezkodaj pod zemljo.“ Druge mlajše, lične a blede deklice so kazale za kočijo in „Brencelj“ je slišal besede: „Daj mi nazaj ženina, trinog! Kje je moj brat, ti neusmiljenec?“ Neka mlada ženska sé je celó valjala po tleh, tako, da je moral kočijaž ustaviti konje, da je ni povozil.

„Kaj je ti ženski?“ vpraša Bilje, „da naju je vstavila? Vrzite jo iz ceste, da nam ne bo na poti!“

„Ta ženska,“ poročla kmet, ki je prišel in jo vzdignil, „je moja sestra. Zblaznela je, ker ji je padel ženin v vojski. Zdaj v norosti različne besede govori in še celó preklinja Vaše Veličanstvo.“

„Poženi!“ veli Bilje in se obrne na drugo stran. „Brencelj“ pa, ki je vse to opazoval z navadnimi očmi, se ne more zdržati, da ne bi spregovoril.

„Bilje,“ pravi, „res, tvoji podložniki te imajo neusmiljeno radi, to sem spoznal. Ti si jim zeló pri srcu.“

„O, to še nič,“ odgovori Bilje. „Da bi ti videl, kaj se godi, kedar se peljem z Bizmarkom! Na, pa saj se bomo peljali na sprehod, boš že videl.“

„Ej, vraga!“ reče „Brencelj“ praskaje se za ušesi, „tak sprehod je riskirana reč, predrzno zaupanje v božjo

pomoč. Bog vé, če bi se po tem, kar sem tu videl, slišal in skusil, še živi domu vrnili!“

„Nič se ne boj, mi vladamo z železno pestjo,“ tolaži Bilje in peljeta se naprej.

Grad Varžin, Bismarkovo posestvo, je na levi, če se naravnost proti njemu pelje. Kdor vé za-nj, ga lahko najde, kdor pa ne ve, naj praša, lenobe in nevednosti „Brencelj“ ne podpira.

Pripeljeta se toraj tje in sicer v ravno tistem trenutku, ko se Bizmark odpravlja v toplice Kissingen na Bavarskem. Ko zagleda popotnika, prizdigne nekoliko svojo pinjo, ker bil je že v popotni obleki, in pravi:

„Servus, cesar! Koga si pa še sabo pripeljal?“

„Moj tovariš je „Brencelj.“ Ga mar več ne poznaš?“

„A, „Brencelj“ je! Ta čast!“ pristavi Bizmark, se odkrije do tal in pomoli „Brenceljni“ roko; potem pa nadaljuje: „Jaz grem v toplice, gospod cesar bo moral pač zopet nazaj v Berolin peljati se, ker jaz se nalašč zavoljo njega pri tej vročini ne bom trudil nazaj v prvo nadstropje, da bi ga spodobno sprejel. Naj prinese Bilje — tako je namreč mojemu strežaju ime — kar sém steklenico grenjkega za našega cesarja. Ti pa, „Brencelj,“ znaš iti z mano v toplice, ako se ti ljubi. Kar k meni sem sedi, pa se peljeva do železnice. — Adijo, cesar!“ pravi potem, ko je „Brencelj“ k njemu sedel, „bom že enkrat zopet v Berolinu, kedar bo sila. Hi, Konrad, poženi!“

Konrad flikne po konjih, ki se spustita v tek. „Brencelj“ je imel komaj še toliko časa, da je mignil Biljetu, in izpred oči sta mu.

„Kako je, „Brencelj?“ pravi Bizmark, ko Biljeta že ni več videti.

„Nič kaj prida, Bizmark,“ odgovori „Brencelj.“ „Povsod je slabo. Pa da ne pozabim: dr. Vošnjak mi je izročil pozdrav do tebe, potem Šaferjev Dolfi, Suppppan —“

„A že vem, tisti s štirimi „p.“ Vošnjaka pa še ne poznam, mora biti že kdo, ki hoče od mene kaj imeti. Dolfi — hm! ali ni tisti, ki je na Dunaju tako izvrstno —“

„Otrobe vezal? Da, ravno tisti.“

„Koliko je pa treba pri vas v Avtriji učiti se in znati, da se do take veljavne politične stopinje pride?“

„Po tem se ne praša! Dolg jezik in nekoliko navadnih fraz — to je vse. Po možganih se ne praša dosti, največ še po telečjih v gostilnicah.“

„Mi je znano,“ črhne Bizmark, „saj bolj poznam avstrijske razmere, kakor kdor koli.“

„Vem da, saj je tudi pri nas dosti prusakov.“

„Dokler so pri vas, so pač dobri za nas; pa znebili se jih bomo, ko pride Avstrija pod naše cesarstvo.“

„Misliš, da se bo to res kedaj zgodilo?“

„Gotovo!“

„Ne verjamem!“

„Da bi imela čas, bi ti to bolj na drobno razložil, saj je Avstrija že polna naše zalege, posebno kar nas posnema glede verskih postav.“

„Res je; pa vendar, ali misliš, da bodo tudi pri nas jeli zapirati škofo?“

„Hm, vem že, pa tega še celó tebi ne povem, ker znam bolj molčati, kakor vaši diplomati in manjši politikarji. Pa zdaj sva pri kolodvoru. Povabim te seboj v prvi razred.“

„Naj bo, jaz se peljem s teboj, dasiravno se človek v tretjem razredu navadno v najbolj pošteno družbi pelje.“

„Hvala za kompliment! Ti si priliznjenec.“

„Bog varuj, to je resnica, ne prilizovanje.“

Ko stopita v voz, pred katerim so se uradniki tudi Bizmarku globoko pripogovali, ker je bil v družbi obče spoštovanega „Brenceljna,“ pravi Bizmark:

„Jaz se bom zdaj malo zavil v diplomatski plajšč molčanja in malo zaspal. V Kissingu me zbudi, če hočeš tako prijazen biti.“

Tudi „Brencelj“ se zavije v plašč molčanja in zaspil; zbudi se še le v Kissingu, pocuka Bizmarka, ki je še vedno spal, za ušesa ter ga potegne za lase kviško, pa baroka mu ostane v roki. Bizmark se zbudi, ko mu veter piha po goli čepinji. Ko zagleda svojo baroko v roki „Brenceljna“, pravi:

„Taka so darila! To baroko mi je podaril Bilje, ko sem še svoje znane tri lase zgubil; pa kaka je! Če pihne veter, pa mi jo odnese.“

„Le stoj, Bizmark, ti bom jaz preskrbel pravo kranjsko kučmo, ta bo za-te.“

Na to zlezeta iz voza in se podasta v lepo gostilnico, kjer je tudi dobro kosilo že pripravljeno. Nakosita se prav dobro, Bizmark je hvalil posebno potico, kateri se je reklo „slovanska potica.“

„Jaz vse, kar je slovanskega, zelo rad jem, včasih me mika pohrustati vse Slovane,“ pravi „Brenceljnu.“

„Ne bo šlo, imaš preslabe zobe in želodec. Utegnila bi ti kaka kost v želodcu obležati in potem bi bilo treba grobokopa,“ odgovori „Brencelj.“

Po kosilu pravi Bizmark:

„Veš kaj, „Brencelj,“ sita sva, idiva malo na sprehod, da se jed vležje. Tam se bova tudi lahko malo diplomatskično pomenila.“

„Dobro,“ odgovori „Brencelj,“ „le idiva, saj sva tako dolgo sedela in ležala.“

Tako gresta pod milo obnebe, kjer je „Brenceljna“ vse pozdravljalo, zato se je pa tudi Bizmark vedno odkrival, ker je mislil, da se odkrivajo njemu. Zavoljo tega ni bilo mogoče, meniti se veliko, ker je zdaj na desni, zdaj na levi se jima kdo odkril.

Nista še daleč prikoračila, „Brencelj“ na desni, a Bizmark na levi, kakor se spodobi, kar stopi fant kmetiške noše in ravno takega obnašanja pred nju in spregovori:

„Davno že sem želel spoznati slavnega Bizmarka, kateri ima za nemško deželo take zasluge, da mu jih narod plačati ne more. Največje plačilo za dobra dela so nebesa, teh si vreden in da prej v nje prideš, na — to-le!“

In predno se osupnjena prav zavesta, pomoli pištolo, pravo, nabasano pištolo proti Bizmarku in — sproži. A krogla ne gre v srce, najbrže ji je bilo prečno, marveč le v desno roko, Bizmark pa vendar zaupije, kakor da bi bil že peklo zagledal. Ko se sliši pôk, pridero od vseh strani ljudje in zgrabijo nič vrednega strelca, ki je v prsi meril, pa v roko zadel, velik hrup nastane, „Brencelj“ pa porabi to priložnost, se vzdigne kviško in odrči, misleč si: „V družbi takih gospodov ni varno potovati. Da bi bil fant še malo bolj na desno meril, pa bi bil imel jaz svinčeno kroglo v trebuhu. Tako znanstvo z veliko gospodo je res nevarno.“

Srečno je prifrčal „Brencelj“ nad Prago, Dunajem in drugimi mesti domu, in je zdaj vesel, da je doma. Kedar ga bo pa zopet mikalo kam potovati, bo še povedal, kaj se mu je pripetilo.

Pritožbe in sklepi prihodnjega shoda veliko-nemških širokoustnežev.

1. pritožba. V okraju K. na Kranjskem, o katerem je dokazano, da biva v njem žajfar, pe rodu Nemeč in trije gluho-nemi (gluho-mutci), ki vsi skup ne razumijo in ne govore ne ene besede slovenske, je vendar-le šola po večem slovenska in tudi v cerkvi se le slovenski pridiguje. Ker se tako očitna krivica nemškemu narodu godi, zahteva shod Veliko-nemcev, da se zavoljo tega žajfarja, kateri se nikakor ne sme siliti, da bi se slovenski učil, in zavoljo treh gluho-nemov, ki, kakor dokazano, nobene slovenske besede ne razumijo in ne govore, premené v vsem okraju slovenske šole v nemške in da se ravno tako po vseh cerkvah nemški pridiguje.

2. pritožba. Popotnik, ki ne ume razen nemškega jezika nobenega družega, je prišel v opravilih v spodnjostajarski okraj K., kjer je imel opravke. A kaj se mu zgodi? Nekaj, kar je v sedanjem času napredka popolnoma nemogoče, namreč: V vsem okraju ni znal ali marveč ni hotel znati nihče ne ene nemške besede, in tako je moral popotnik iti brez zaslužka proč, ker ni mogel opraviti svojih opravkov. Mi toraj zahtevamo, da se temu nemškemu popotniku povrne vsa škoda, ktera ga je zadela po tem, ker kmetje niso znali nemški, dalje pa tudi, da se za take popotnike nastavi v enakih krajih stalen tolmač na stroške okraja, če se že to ne zaukaže, da bi se vsi prebivalci tistega kraja nemški naučili.

3. pritožba. Nedavno se je primerilo v gostilnici blizo Gorice, da je prišel nemeč in se vsedel k mizi, pri kateri je sedelo več ljudi, ki so pa vsi slovenski govorili in tudi niso nehali, ko je nemeč prišel k njim. Izgovor, da niso znali nemški, ne velja, marveč tako početje je samo na sebi nespodobno in mora žaliti nas, ki se širokoustimo v imenu vsega nemškega naroda. Kjer koli se prikaže nemeč, mora koj vse nemški znati in govoriti.

1. sklep. Vsak kraj, kamorkoli se priklati kak nemeč s trubhom za kruhom, je nemšk in spada pod nemško cesarstvo.

2. sklep. Če je kaka šola slovenska, mora spremeniti se v nemško, da se le en sam otrok nemških starišev prikaže v njo.

3. sklep. Ako se vpricho nemcev drugače ko nemški govori, je to razžaljenje in zaničevanje vsega naroda nemškega.

4. sklep. Vsak nemeč, če tudi zna komaj do 5 šteti, je sposoben za kakoršno koli službo med Slovenci, posebno pa za mastno.

5. sklep. Sploh je nemeč, posebno Veliko-nemeč, stvar, postavljena nad vse druge stvari in poklicana, da gospoduje. Kdor se mu ne vklanja brezpogojno, je kazni vreden.

6. sklep. Nemeč nima nič prositi, to bi ga poniževalo, marveč le odločno zahtevati in tirjati, ker ima do vsega pravico. Nasprotno pa morajo drugi narodi le prositi, ker pravice nimajo nobene, kjer je kaj nemcev.

To so tiči, tatjé!

Nedavno so v Ljubljani tatjé v neki štacuni, ki stoji „rotovžu“ nasproti, po noči, ko je lepo mesec svetil, strli pri železnih vratih ključavnico in pokradli, kar se jim je zdelo. Policija mestna, ki ima svojo stražnico štacuni ravno nasproti, jih pri tem delu ni videla in tudi še ni slišati, da bi bili zasačeni.

Zdaj se vgiha, kako so mogli v mesečni noči sredi mesta tatovati orohkati železna vrata, da so prišli v štacuno, in jih vendar policija ni slišala in zasačila. Ali so menda policaji spali ali na ušesih sedeli?

O ne! „Brencelj“, ki vé, kaka je policija pri nas sploh, je kmalo stuhtal, kako so tatjé policaje za nos vodili, da jih niso motili pri rohkanju železnih vrat in pri drugem delu. To se je namreč godilo tako-le:

Bilo je tatov več v zvezi in ti so si izmislili ta-le vražji načrt, prekaniti policijo. Ker jim je znano, da ima mestna policija ljubljanska posebno gledati na to, da nihče „živijo!“ ne kriči in družih enakih, državi in mestu nevarnih stvari ne uganja, in če kje — tudi konec mesta — kak tak krik zasliši, spraviti se na noge za kričačem, ga loviti in prignati na rotovž, so se razdelili tatjé na dva oddelka; prvi oddelek je imel policaje odpeljati od „rotovža“, drugi pa izvršiti tatvino. Zato je prva truma jela v Krakovem kričati na vse grlo „živijo, Slovenci!“ Policaji, slišati to, se vderó vsi za kričači, da bi jih vjeli in prignali

na „rotovž“, in tako v stražnici ni bilo nobenega; ko vidi druga truma tatov, da vsi policaji tekó loviti kričače, se loti železnih vrat, jih orohka in prodere v štacuno, kjer ima dosti časa pokrasti, kar se ji zdi, kajti policaji so podili kričače, kateri so jim dolgo nagajali, nazadnje pa vendar le ušli. Ko so se policaji nazaj vrnili, so bili tudi tatje že zginili in odnesli, kar se jim je zdelo.

Tako se je „Brenceljnu“ pripovedovalo in to se mu je tudi verjetno zdelo, ker vé, kakega duhá je ljubljanski magistrat. Boljši, da uide 99 tatov, kakor pa en sam, ki „živijo“ kričí! Pa ne, da bi tatje to zvijačo posnemali! Potem bi ne mogel nihče, ki kaj ima, mirno spat.

Krišpin Krišpovič.

Barem značajnost je izvanredne lepote čednost in stoprv tisti, kateri se z značajnostjo povsod in vsaki čas bahati in na-njo ponosen biti vzrok in prilichnost ima, sme baš vse počenjati, kar se mu zljubiti utegne, in je nič manj značajan, dasiravno bi končí baš vsakemu drugemu, kateri bi si dejanja take od značajnosti baš po vsem različne baže vganjati podstopiti predrznost vzela, to za velik narodni greh štéti po vsej pravici moralo.

Stoprv je baš ta Jurčič, vsled slabega uredovanja lista tim nespodobnostno, čim po krivici „Slov. Narod“ imenovane ga človeče nekolike — če tudi neslavne, toraj herostratične — pomenljivosti, a vkljub temu groznega se šopirstva, napihivalstva in štemanstva, vsakako značajan, naj baš vganja, karkoli se njegovi pameti pametno ali iz komu prikupiti se želečega namena času primerno zdeti blagoduši, pramako in dasiravno bi se ravno taisto djanje vsakemu drugemu za vsaj naroden, če ne tudi političen

greh štéti po vseh pravilih narodnjaštva in slovenstva neobhodno in brezizgovorno moralo.

Sigurno Zarniška je trditev, da sraka po vseh pravilih naravoslovstva mora biti in ostati tudi sraka, akopram si — za prilike voljo — natakne med svoje po naravi jej odločeno in barvano perstvo perje družega tičjega plemenstva. Baš sledi iz tega, da človeče, katero v enomer in povsodi, da je narodno, trditi se ne premišluje, ostane značajno-narodno, akopramno obleči obleko nemškutarske značajnosti hiteti se podviza in se baš v nemčurska načela zaviti nikakor ne brani. Stoprv obleka ne stori človeka, končí nemčursko mišljenje ne stori nemčurja in barem tisti, kateri nemčurska društva, kakor je požarno straštvó „fajerbér“, podpirati s svojim k društvu pristopljenjem se namenijo, so vkljub temu ali marveč baš zaradi tega vrlo-značajni Slovenci. In baš to je čudovito: Če- in dasiravno si ud vseh nemčurskih društev in ne enega slovenskega, toraj podpirajoč vsake baže nemčurstvo, nikakor pa ne z enim soldom slovenstvo, si vendar značajan Slovenec, da si le mladoslovenec ali „Narodovec“ in ne staroslovenec.

Rekši ta mladoslovenska značajnost je baš prečudne nepoškodljivosti in jeklene trdnosti; nič se je prijeti moči nima in če mladoslovenec voli nemškutarja, ostane za njegove značajnosti voljo vsigdar vendar-le značajan Slovenec brez vsakoršnega omadeževanja. Iz tega baš dosledno slediti mora, da vsak nemčur, če javno izreče, da je mladoslovenec ali se obnaša kolikorkoli liberalno, dobi krst slovenske narodnosti, akopram bi vsak dan nekoliko Slovencev za zajutrak na zelju si izbrati dober tek imel.

Vsakako je značajnost lepa reč drage cene, posebno pa baš „Narodova“ značajnost. In proti taki „Narodovski“ značajnosti nima slavna državna policija nič, med tem ko „Brenceljna“ vselej, kedar se jej državni varnosti količkaj nevaren zdeti podstopi, precej zgrabi in neplačavši ga seboj vzame, kar pa nikdar, nikakor in nikomur ne brani, da si ga naroči, kedarkoli, kamorkoli in za kolikor časa koli se mu poljubiti dobro zdi.

Vabilo.

Ker tudi „Brencelj“ želi biti predsednik kakega društva in zapeljan po nekem gospodu, kateri snuje „društvo za brambo živali,“ se je tudi on spravil na noge in sklenil osnovati društvo, kakoršnega še menda nikjer ni, toraj tudi v Ljubljani ne.

To društvo blazega namena bo imelo zapeljivo in jako ponosno ime, namreč

„društvo za brambo kebrov in mrčesev sploh.“

Da je tako društvo zeló potrebno, tega ni treba obširno dokazovati. Mrčesi imajo sovražnikov brez števila na zemlji in v zraku. Mnogo se jih nahaja po potih, dvoriših itd. kruto umorjenih, do smrti ali sploh bolj ali manj ranjenih in nihče se jih ne usmili.

Dandanašnji, ko se še celó s hudodelniki skoro preveč človeško ravna, je pač sramota za ves človeški rod, da se mrčesev nihče ne usmili. Moje mehko srce, ki ima usmiljenje do vsake živali, pač ne more več takega divjanskega početja dalje gledati. Zato bo tudi novo društvo napravilo najprvo bolnišnice za ranjene kebre, metulje, muhe, črve itd. in najelo izkušenege ranocelnika, čegar služba se s tem razpisuje, in pokopovalen zavod za tiste mrčese, ki bi za ranami umrli ali bili mrtvi na poti najdeni. Morda vodstvo tega zavoda prevzame g. Doberlet, ki že dolgo časa v Ljubljani mrličke pokopuje.

Tako ni dvomiti, da ne bi to novo društvo dobilo mnogo udov. Pristopujte, usmiljeni ljudje, predsednik pa bom jaz

„Brencelj.“

Stremajerjevi groši

so zopet razpisani. Duhovni, ki se mislijo oglasiti zá-nje, se opomnijo, da spričalov **narodnosti** ali takih, ki pričajo, da je prosilec **dober duhoven pastir, ni treba** prikladati prošnjam, ker bi bili prej škodljivi, kakor koristni.

Kakor druga leta, je tudi letos „Brencelj“ pooblaščen, da naznani imena prosilcev radovednemu svetu.

Dober tek!

Pravo zdravilo.

Zdravniki (ministri). Hm, hm! Kako da bolnici ni boljši? Saj smo ji zapisali dosti zdravil. Jih morda ne vživa? Bolnica. Pač, toda mi je vendar-le čedalje slabši. „Brencelj.“ Kako ste pametni, zdravniki! Tej bolnici je kruha treba, kruha, nič drugega. Dajte ji n. pr. takega-le!

Novi pregovori.

Kdor govoriti kaj ne vé, o letnih časih kroži, in kdor kaj pametnega pisati ne zna, — čez „farje“ zabavlja.

Podobna sta si kakor krajcar krajcarju, ali pa kakor nemškutar mladoslovenecu. —

Kdor Slovincem z „revalescire du Barry“ in z verskimi postavami pomagati hoče, — kliče nazadnje sam na pomoč.

Kri ni voda, in narodnjak ni mladoslovenec.

Nemškutar bo postal naroden, kekar bo začel volk travo jesti; mladoslovenec pa pameten, kekar bo postal staroslovenec.

Kdor mladičem resnico pové, je mračnjak.

Kogar nemčurji hvalijo, njemu ne zaupaj; kogar pa črte in psujejo, z njim skleni prijateljstvo.

Uganjka.

Nima zob, pa vendar grize; nima pameti, pa jo vendar prodaja; je narodno in narodnjake pobada, in govori po nemški v slovenskem jeziku. Kaj je to? „p.o.m.“

Dr. Vošnjak in dr. Razlag pred volilci.

Volilci. Kakšno štruco sta nam prinesla, gospoda, iz Dunaja?

Dr. Razlag in dr. Vošnjak. Tako-le, glejta jo! Ni mar velika in lepa?

Volilci. Tisto le?! O jej! Tisto pa le sama jejta, mi je ne maramo, ni za naše zobe.

Vprašanje.

Po postavi je prepovedan lov nekterih tičev, med temi tudi gimpeljnov.

Kako pa je to, da minister Stremajer vendar sme razpisati pol milijona duhovnom?

Nekdo, ki se strogo postave drži.

„Brencelj“ svojim.

Velike sitnosti so zadržavale „Brenceljna“, da še le zdaj zopet 3 št. debel frči med svet. Dokler se ne doide, bo mogel pač tako izletavati kakor je zdaj. S tem naznanilom pa zveže prošnjo do vsih prijateljev svojih, ki so mu še kaj dolžni, da brž pošljejo zaostalo, da ne bo stradal. Drugi pot bo trdovratneže, ki so bili že po pošti opominjani, pa vendar še niso plačali, z imenom opominjal na njihovo dolžnost.

Predsednice mačka.

Nekoliko politična, pa vsakemu lahko razumljiva povest.

(Dalje.)

Zdaj jame svetovalec strmeti in ko mu supruga razloži vse, kar se je nji pripetilo, se tudi njemu samemu zdi, da je bila stvar dogovorjena, kajti jasno je bilo ko beli dan, da te tako nevarne mačke ni nihče drug poslal, kakor gospod stotnik ali kdo, ki je ž njim v zvezi. O ti nesramni stotnik! Ni dosti, da je umoril mačko, zdaj je žejen tudi po nedolžni krvi gospoda svetovalca.

Svetovalska zakonska sta zdaj oba v zadregi, oba molčita, a zopet spregovori supruga:

„Menda vendar ne boš tako neumen, Adolf, da bi šel jutri v gaj?“

„Moram, sicer me stotnik napade, kjer me dobi, jaz sem ob čast in potem tudi ob službo. O, ti ne poznaš krvoželjnosti tega penzioniranega risa. Nabodel me bo, kakor metulja ali pa razsekal, kakor kuharica zrezek na drobne kose, kajti jaz — jaz se ne znam boriti. Jaz tu ne vem nobene pomoči, išči je ti, če si je upaš najti.“

„Jaz jo bom našla,“ pravi svetovalka pogumno, „nič ne skrbi. Vlezi se, jutro boš bolan, mi ne ustaneš iz postelje. Prepusti meni vso skrb in mirno zaspi.“

„Če bom le mogel. Toda čudno je, če se človeku zdi, kakor da bi se zadnjikrat v posteljo vlegel. Skrbi ti, da ne boš vdova.“

Po tem dihlejju se gospod svetovalec spravi v posteljo, supruga njegova pa ostane še po konci in premišljuje, kako bi rešila svojega moža in podkopala gospoda stotnika. Tresi se stotnik, kajti ženska bistrournost ti kuha pogubo, med tem ko ti spiš in se ti morda vse kaj drugega sanja. — —

Drugo jutro pokliče gospa svetovalka svojo hišno.

„Liza,“ jo nagovori, ko ta stoji pred njo, „Liza, jaz te poznam kot jako zanesljivega, zvestega in molččega posla.“

Liza orudi pri teh besedah in poobesi oči ter pravi: „Milostljiva gospa, jaz mislim — —“

„Ne vgovarjaj! Ker si zanesljiva in molččea, ti bom od danes naprej sama povikšala plačo za en goldinar na mesec.“

„Milostljiva — —“

„Tiho! Naj izgovorim! Zapazila sem, da te Janez, ki je pri gospodu stotniku Maršu za strežaja — —“

„Milostljiva gospa,“ črhne Liza in postane rudeča ko pirihi.

„Da te Janez,“ nadaljuje gospa svetovalka, „večkrat zalezuje, da celó včasih skrivaj, kedar ga pot memo nas pelje, gori smukne in zadnjič si prav dolgo po moj klobuk hodila.“

„Ne mislite, milostljiva gospa — —“

„Jaz ti tega ne očitam, ker, kar jaz vem, je Janez prav priden fant, ki te gotovo misli vzeti — —“

„Da si bo le toliko zaslužil, da bova mogla kaj začeti, kako mokarijo ali kaj tacega.“

„Verjamem, ti tudi ne bom branila. Toda zdaj me poslušaj! To-le škatljico — gospa svetovalka ji dá škatljico, v kateri je prejšnji dan došla mačka po pošti, dobro zaprto in zavezano — to škatljico neseš Janezu in ga pregovoriš z ljubeznjivo besedo ali kako obljubo — me že razumiš — da jo skrivaj postavi v kak skrivni kot stotnikovega stanovanja. Naročiš mu pa, da molči in noče nič vedeti o škatljici, če jo stotnik najde in ga praša. To mu naročiš in pristaviš, da mu sicer odpoveš ljubezen, ako se po njem zvé, od kod je škatljica prišla k njegovemu gospodu. Za pot imaš tu srebern goldinar. Si vse razumela?“

„Sem, milostljiva gospa, bom vse storila.“

„Dobro! Zdaj pojdi in hitro opravi.“

„Pa če bo Janez hotel vedeti, kaj je v škatljici?“ praša Liza bolj iz lastne radovednosti, kakor zavoljo Janeza.

„Reci mu — hm! reci mu, da je — tobak v nji, ktereга mu pošlje eden njegovih prijateljev in sicer skrivaj, ker noče, da bi ga gospod stotnik zvedel.“

Liza gré s škatljico in dobi kmalo Janeza, kateri je ravno pometal po sobi gospoda stotnika, ktereга že več ni bilo domá. Ni ji težko ga pregovoriti, da bo škatljico podtaknil gospodu stotniku in molčal, za kar pa zahteva od Lize poljubek, ktereга tudi dobi.

„Ej, kaj pa je tu notri tako skrivnega? Ali veš, Liza?“ jo vpraša, predno nese škatljico v sobo gospoda stotnika.

„Tobak je, ktereга mu pošlje nek prijatelj. Toda molči! To ti povem, če bi kaj na dan prišlo —“

„O, ne bo ne, posebno ker si mi usta tako trdo zaklenila.“

„Bom videla, če si mož,“ reče Liza na to in skoči po stopnicah doli ter hiti domú, kjer gospej poroči, da je vse opravila. —

Janez je bil nekoliko let vojak, potem pa je stopil k gospodu stotniku v službo. Med drugimi dobrimi lastnostmi je imel tudi to, da je obrajtal dober tobak, posebno tistega, ktereга je gospod stotnik kadil in kupoval, se vé, za svoj denar. Beseda „tobak“ je toraj prešinila mu srce in drobno; če bi bila Liza rekla, da je v škatljici kaka sladkarija ali sploh kaj drugega, Janez bi jo bil postavil v kak kot stotnikove sobe, ne da bi jo bil dalje pogledal. Toda „tobak“! Ta beseda je za Janeza zapeljiva.

„Kak tobak mora to biti?“ se praša in ogleduje škatljico od vseh strani. „Gotovo zopet kakšna nova sorta, iz Turškega ali iz Smirne ali od kod drugod. In ta škatljica še zapečatená ni. Te vozle vsak lahko razvozlja, zavezati potem ni umetnost. — Hm! Gospoda stotnika ne bo tako kmalo domu. Ej, poglejmo, kake barve je ta tobak!“

Že je vrvice razvozljana in pokrov snet. Janez vzame ven paket in ga tehta v roki.

„Hm, malo pretežko se mi zdi. Bo že dobro skup stlačen, kakor vsak boljši tobak. Čudno, da nič ne diši! Pa saj je predebelo v papir zavit. Odvimo, pa le previdno!“

In Janez odvija in odvija in ko odvije zadnji zavitek, spusti vse skup na tla in dá nek zabuhel glas od sebe, kakor človek, ki je nenadoma zaušnico dobil. Na tleh pa leži — lična majhna mačka, kakoršne Janez še ni videl.

„Zares, ta tobak je pa močan, — premočan,“ stokne Janez, ko je zopet malo k sebi prišel. „In ta mrha je že mizla. Kaj li to pomeni? Neka skrivnost mora tu biti, o tem ni dvoma, toda kaka? Kaj bo li gospod stotnik rekel, če mu to tu pustim! Stoj, Janez! kaj ti pride na misel! Morda je to tista mačka, o kateri vse mesto govori. Če je, bi se dala kaka plača dobiti za-njo, ako jo prinesem gospej predsednici. Stotnik tako o vsem tem nič ne ve, toraj je najbolje, ako jaz vzamem škatljico na-se in skusim zvedeti, kakšna je bila mačka gospej predsednice. Pa kako? Ej, predsednikov kočijaz jo je gotovo poznal, njega bom poiskal.“

Janez zavije mačko zopet varno v papir in jo hoče položiti v škatljico, pa si premisli, ker škatljice bi ne mogel tako lahko skriti, kakor mačko v več papirja zavito. Toraj vtakne to v žep, škatljico pa zapre in zaveže z vrvice ter jo postavi pod posteljo, kjer je gotovo najdalje ne bo zapazil gospod stotnik. Potem zapre in zaklene sobo s svojim ključem in gre iskat predsednikovega kočijaza Toneta. Najde ga v krčmi, kamor je na jutro zahajal na dopoldanski maselec. Tudi Janez si dá prinesiti maselec in se vsede zraven Toneta ter se spusti ž njim v pogovor. Ko pride Tonetu maselec, véli Janez prinesiti polič, češ, da je danes vesel, in povabi Toneta, da bi pil ž njim, česar se ta ne brani.

„Doma pri nas je tako vse narobe,“ pravi, „kar je ta vražja mačka zginila. Gospa predsednica imajo zdaj

krč, zdaj mrzlico in Bog vedi, kake sitnosti še! Zmiraj je polno doktorjev v hiši. Gospod pa ne vedó, bi se li jokali ali smejali, ker mačke niso mogli trpeti. Vendar se naveličajo takih sitnosti in so slabe volje, posebno danes, ko so jih, kakor je hišna slišala, gospa naravnost dolžili, da so oni dali spraviti mačkico na stran. To je pa preveč — so rekli gospod — tega me ne boš dolžila. Da boš prepričana, da jaz nisem ničesar kriv, kar se tiče mačke, obljubim tistemu, kdor mi vé kaj o nji povedati ali mi jo prinese živo ali mrtvo, 50 goldinarjev. Tako so rekli gospod.“

„50 goldinarjev! Ali je hišna dobro slišala?“ praša Janez poželjivo.

„Se vé, da je! Saj so gospod naročili, da se ima danes po mestu to razbobnati in oklicati.“

„Potem se bo pa mačka, živa ali mrtva, kmalo našla, če se le ni v zemljo vdrla.“

„Bog vé! Jaz mislim, da ne. Pri tem je namreč še neka kljuka, neka past —“

„Kaka past?“

„Hm! Ali nisi slišal, da ima vsa ta dogodba drugo podobo, da policija išče za mačko neke revolucije, zarote, kaj jaz vem, kaj?“

„Revolucije — za mačko?“ se zakrohota Janez.

„Le krohota se, le, pa je vendar tako. Kolikor jaz to stvar razumem, misli policija, da je bil tisti, kdor je mačko na stran spravil, v zvezi s sovražniki tiste stranke, ki ne mara za tega predsednika ali prav za prav za predsednico, in morda delal po njenem naročilu. Govori se celó, da je to prvo dejanje one prekucijske stranke, ktera bo zdaj kar naenkrat na dan stopila. Gospod policijski načelnik noč in dan piše in daje povelja po vseh straneh. To je že znano in zdaj, ko se bo oklicalo, da dobi tisti, ki mačko prinese živo ali mrtvo, 50 gld., bo mislil vsak, da je to past, in da bo namesto 50 gld. dobil vse kaj drugega, da bo prijet in zaprt. Taka je!“

Janez se popraska za ušesi. „Šembrej,“ pravi, „tak pa stvar res ni varna! Ti misliš, da bi tistega, kdor bi mačko prinesel, prijeli in zaprli?“

„Nič se ne vé! Dandanes se pripeti marsikaj, kar se človeku čudno zdi. Na vsak način pa bi imel tak človek sitnosti, katerih bi morda za 50 gld. ne hotel imeti.“

„Tako, tako!“ pravi Janez zamišljen in se praska po glavi. „Kdo bi bil mislil, da bo taka majhna živalica toliko hrupa napravila! Če bi bil kak človek zginil, bi morda ne bilo toliko prašanja po njem, vsaj bi se policiji to ne zdelo dogodba politične važnosti, kakor zdaj pravijo. Kaka pa je bila ta mačka?“

„Majhna, malo večja od podgane, žlahne dlake ter belo in črno pisana, a prav hudobna beštja, je strašno rada praskala.“

„Bo že prava,“ misli Janez sam pri sebi, „jaz jo imam, toda tiho, Janez, da se ne izdaš. 50 gld. je za-me vredna, samo premisliti moram, kako jo bom v denar, a svoje kože ne v nevarnost spravil. — Hej, Tone,“ se obrne zopet h kočijažu in nadaljuje glasno: „Kaj bi ti naredil z mačko, če bi prišla tebi v roke?“

Čemu prašaš to? Mar veš za-njo?“

„Ne, ne, jaz le tako govorim. Ali bi si jo ti upal v denar spraviti?“

„Hm, naravnost ne, bi bil gotovo ob službo še tisto uro, če bi me tudi sicer pri miru pustili. Nas posle so že tako natanko izpraševali.“

„Naravnost ne, praviš; ali misliš, da bi se na drugi poti ali po kakem drugem dal dobiti ta denar?“

„To bi premišljeval, ako bi mačko imel ali za-njo vedel.“

„In kako misliš, bi to napravil?“

„Hm, podvrgel bi jo komu, pri katerem bi se ne smela na noben način najti, kateri bi mi potem 50 gld. dal, da jo proč spravim.“

„Dobra misel! In potem jo najdeš še kje v kakem kotu, in se skažeš, da si jo po naključji našel in dobiš še onih po predsedniku obljubljenih 50 gld.“

„Haha, to bi ne bilo slabo. Pa kaj, ker ne bo nič iz tega!“

Če bi se pa vendar-le primerilo, — če bi postavim jaz kje dobil jo, ali bi mi ti dal potem drugih 50 gld., ko imaš že prvih 50 gld. v žepu?“

„Zakaj ne? Pa saj je to vse prazna slama, kar zdaj mlativa.“

„Če bi pa ne bila, Tone?“

„Kaj? Ali res ne mara več za mačko?“

„Tone, ti si mož, znaš molčati, kjer je treba. Ali mi obljubiš, da ostane med nama, kar ti bom povedal?“

„Mož beseda!“ pravi Tone in vdari Janezu v roko.

„Pojdi z mano v moje stanovanje, tam govoriva dalje!“

Po tem dogovoru gresta oba k Janezu na dom, ne daleč od krčme in tam se splete to, kar se je dalje godilo. —

Stopimo malo v pisarnico gospoda predsednika, kjer izdeluje navadno svoja uradna dela in sprejema ljudi, ki prihajajo k njemu v političnih opravkih. Najdemo ga jako nemirnega, ker hitro po sobi gori in doli koraka in hudega obraza sam seboj govori.

„Preklicana mačka! Kdo bi verjel, da more taka čveteronožna malenkost take prekucije napraviti! Ali je to pač življenje? Žena ima vsako minuto drugo bolezen, zdaj jo grize, zdaj kolje, brž po tem se ji v glavi vrti ali pa ji trga po ušesih, po zobeh, jo prijema krč in vrag sam vedi, kaj še! Vsako uro pošlje po drugega zdravnika, za kterelega pa že čez par minut ne mara, češ, da ne razumi njene bolezní. Teh sitnosti sem že do grla sit, res se mi ne ljubi pičice pisati. Potlej pa še ta policijski načelnik, ki vidi za to mačko celó druhal prekucuhov, ki hočejo vreči sedanjo vlado s tem, da so začeli pri — mački! Hahaha! Stvar je tako smešna, da se vkljub slabe volje smejeti moram.“

In gospod predsednik se spusti na mehke naslanjače, ki se pod njegovo težo zelo pogobne, in vzame v roko spis iz mize, da bi ga pregledal, pa kmalo ga vrže na stran in vzame časnik v roko; pa komaj prebere par odstavkov, se jame zopet na ves glas smejeti.

„Prav dobro, izvrstno!“ pravi, zdaj je že stvar v časnikih. A, to je pa vendar preabotno! Tu skuša nekdo, za katerim se najbrže skriva naš vrli policijski načelnik, v uvodnem članku dokazati nesramnost in spridenost stranke, po kateri se je nji zoprna mačka črtene gospé predsednice na stran spravila, in konča svoje prismojeno modrovanje z bombastičnim stavkom: „Iz tega se vidi, da bi stranka, ktere predrznost se ne vstraši privatne sobe gospe predsednice, se tudi nikakor ne premišljevala, mahnti po najvišem, po vladi, po prestolu našem.“ — Hahaha, to je res prekolosalna bedarija, kakoršna bi ne mogla nikakor stati v resnem in še celó v vladnem listu.“

Ta hip vstopi ponižno in vdano, kakor vselej, gospod policijski načelnik sam, se prikloni, kolikor mu dopušča telesna okroglost in čaka, da bi ga gospod vladni namestnik ogovoril. Ta vrže list po mizi in pravi:

„Gospod policijski načelnik, ste li brali današnji časnik?“

„Bral sem ga, gospod predsednik,“ odgovarja policijski načelnik, „bral in iz njega zajel prepričanje, da nisem sam jaz misli, da je umorjenje mačke politično djanje, ampak da je politično izobraženi del prebivalstva mesta naše stranke z mano enakih misel. Zato pridem prašat, kaka poročila do ministerstva, kaka povelja —“

„Nikakoršnih,“ odgovori osorno predsednik; „kar se mi bo potrebno zdelo, bom že sam storil ali vam iz lastnega nagiba naročil.“

„Premislite, gospod predsednik, vse mesto je razburjeno —“

„Ker se je po nepotrebnem in po prismojenih glavah razburilo.“

„Vse se mi zdi, kakor par dni pred revolucijo.“

„Ker gledate skoz očale, ki vse v slabi svitlobi kažejo.“

„Hudodelcem smo že na sledu. Tisti, pri katerem se najde mačka, živa ali mrtva, se bo ostro zaprl in natančno izpraševal.“

„Odgovornost prevzamete vi, gospod načelnik.“

„Da, rad jo prevzamem in mislim, da se bo moje prizadevanje na dotičnem mestu spodobno pripoznalo.“

„Hm! Jaz vam le toliko povem, da mene ne vtikajte v svoje — čudne kombinacije. Tudi vam rečem naravnost, da bi vam prav privoščil — če bi bilo mogoče, — da bi se pri vas samem našla mrtva mačka.“

„Pri meni? Pri najboljšem, najudanejšem služabniku vlade? Ali vam je mogoče kaj takega misliti, gospod predsednik?“

„Bog varuj, če bi bilo umorjenje mačke kako politično revolucijsko djanje! A samo zato, da bi spoznali, kako prazno je vaše sumničenje.“

„Gospod predsednik, moja naloga je, čuvati nad politično varnostjo državljanov in vsako nemirnost, ki bi vtegnila biti začetek kake nasprotne akcije, brž naznaniti ministertvu, kar tudi zdaj storiti nisem zamudil.“

„Tako? Hahaha! Ste do ministerstva poročili, da je pri nas mačke zmanjkalo? No, dobro srečo, moja najsrčnejša voščila, če vam zaradi tega kak križec na suknjo prileti.“

Gospod policijski načelnik se spodobno priporoči, v prsih se mu kuha nekaj, kar bi najprej rad nad predsednikom razlil; toda predsednik je više od njega, toraj zatare jezo, saj bo prišel še trenutek, ko bo on slovel, a predsednik ga prosil odpuščanja. Kdor bi bil v tem trenutku mogel pogledati gospodu policijskemu načelniku do drobovja, bi bil videl — vse črno.

Gospod predsednik pa mrmra za odhajajočem:

„Prav privoščil bi mi, da bi se mačka pri njem dobila. Njegov obraz bil bi v tem slučaju gotovo — zanimiv.“

Stara krščanska resnica pravi: „Ne želi, da bi se tvojemu bližnjemu zgodilo, kar sebi ne želiš.“ To resnico skusiti bilo je namenjeno tudi gospodu predsedniku.

Kar smo ravno pripovedovali, godilo se je popoldne istega dne, ko sta stotnikov Janez in predsednikov Tone šla kovat svoje črne naklepe v izbo Janezevo. Na večer se hoče gospod predsednik peljati v gledišče poslušat novo opero, gospej predsednici se vsled žalosti po mački ni poljubila še nobena reč, toraj tudi gledišče ne. Med tem, ko je njena mačkica komaj se strdila, bi ona vživala posvetno veselje! Nikakor!

Gospoda predsednika povelje se po strežaju naznani kočijažu Tonetu, kateri se kmalo pripelje pred stopnice v vežo čakati gospoda. Hišnik, ki ga vidi, zapazi na njem nekako čudno zvito zategnjen obraz, kakoršen se ne spodobi v hiši gospe predsednice, v kateri se še po mački splošno žaluje; tedaj ga tudi spodobno posvari, na kar pa se Tonetov obraz še bolj skremži — ali na veselo ali na žalostno stran, tega hišnik ne razloči.

Gospod predsednik pride po stopnicah in se pelje v gledišče, kamor ga gre Tone čez kaki dve uri zopet čakati.

Opera je morala biti izvrstna in gospoda predsednika posebno razvedriti, kajti ko stopi iz gledišča, ni na njegovem obrazu nikakoršnega sledu prejšnje čmernosti.

Tone mu odprè vrata kočije, predsednik stopi v njo, a komaj je prva noga v kočiji, ko pade predsednik na obraz, pol ga je v kočiji, pol pa zunaj. Tone brž priskoči in mu pomaga na noge.

„Kaj zlodja je v kočiji?“ pravi predsednik, ko je zopet na nogah. „Zdelo se mi je, kakor da bi bil na nekaj mehkega stopil, na komur je noga spodletela.“

Na to pogleda v kočijo in ko išče z roko po tisti polzki stvari, zagrabi in privleče na luč — mačko, znano

mačko, katero pa naglo zopet v kočijo nazaj spusti; hitro migne Tonetu, da naj se vsede in požene konje, vrata kočije pa sam zaprè za seboj.

Ko se pripeljeta domu in Tone zopet odprè vrata kočije, mu predsednik veli:

„Tone, spravi konje, potem pa pridi k meni v mojo pisarno.“

Tone se podviza in čez kakih deset minut potrka na vrata, ktera mu predsednik odprè.

„Si videl, Tone,“ ga nagovori, „nad čem sem jaz v kočijo padel?“

„Videl, gospod! Kdo bi bil pa tudi mislil, da se bo gospejna mačka skrila v kočijo!“

„Hm! hm! Pa zdaj je mrtva in popolnoma mrzla.“
„Toraj so jo gospod predsednik zadušili že, ko sva se v gledišče peljala.“

„Misliš? Pa kako? Saj nisem ničesar čutil?“

„Blazinice, kjer je morala mačka spati, so mehke in se globoko vdero, toraj je mogoče, da gospod predsednik niso ničesar čutili. Ko so vstali in šli iz kočije, je pa najbrže živalica padla mrtva na tla iz kočije in se je v dveh urah že ohladila. Prej je ni mogel nihče najti, ker nihče ni gledal v kočijo, tudi jaz ne.“

„Tako, tako! Sem jo vendar-le jaz sam zadušil. No, najdena je, to me veseli, jutri bo vseh sitnosti konec. Jaz sem prav vesel, da se bo ta policijski načelnik neusmiljeno blamiral.“

„Dovolijo naj gospod predsednik meni tudi par besed“, začne Tone. „Kaj bodo pa gospa predsednica rekli, če zvedo, da se je ravno gospodu predsedniku tā nesreča zgodila?“

„Hm, prav imaš, Tone,“ odgovori predsednik po kratkem premišljevanji, „prijetno bi to ne bilo. Ni treba, da bi to zvedela. Na, vzemi mačko“ gospod predsednik jo izleče iz kota, kamor jo je bil iz kočije prinesel, in pomoli Tonetu, „nesi jo proč, zakoplji v zemljo ali pa jo vrzi v vodo, pa bo vsega konec. Ali — stoj! — izvrstno! Ali znaš molčati?“

„Kakor zid, gospod predsednik.“

„Petdeset goldinarjev je obljubljenih tistemu, kdor mačko prinese, živo ali mrtvo. Tvoji so, samo nekaj mi stori, ako ti je mogoče.“

„Z veseljem gospod predsednik, če se dá.“

„Ali bi ne mogel te mrtve mačke komu drugemu podvreči, da bi jo kdo drug mrtvo našel, na priliko — hm! — gospod policijski načelnik, he?“

„Gospod, to bi bilo nevarno!“

„Se ve da, ako te zasači. Potem bi ti tudi jaz ne mogel pomagati.“

„Gospod načelnik je za to mačko, kakor pes za zajcem.“

„Vem, da je! Pa saj nisi tepec, glej, da vse to tako napraviš, da na-te še suma imel ne bo.“

„To bo težko! Če me le vidi v hiši —“

„Ne tebe, butec, tako ne gre! Moraš po kaki drugi osebi mačko mu v hišo spraviti.“

„Ne bo lahko —“

„Vse gre, da se le prava pot najde. Stroške plačam jaz. Le povej, koliko bi vtegnilo stati. Na 50 gld. ne gledam, da bo le tega enkrat konec.“

„Hm, če je taka, bo že šlo, gospod predsednik.“

„Dobro! Če vse opraviš, kakor sem ti rekel, potem se oglasi in dobiš 100 gld.; 50 je že tvojih.“

Če ima človek kako žensko srce, katero je ž njim enakih čutil, je to včasih dobro, včasih ne. Naš Tone pa je bil prav hvaležen priliki, ktera ga je seznanila z Rozalo, hišno gospoda policijskega načelnika, s katero je bil zdaj v taki srčni zvezi, da do poroke ni njemu, ne nji nič družega manjkalo, kakor denarja. Se reče, vsak je imel že nekoliko na strani, pa ne še zadosti; kakih 50 gld. je še obema skup manjkalo, da bi bila kupila hišico, katero

jima je nek znanec hotel pripustiti za 500 glđ. s krčmo vred, za katero je pravico imel. Zdaj je bilo mogoče, tudi ta znesek hitreje pridobiti, kakor v službi, toraj se ni čuditi, da se Tone skrivaj splazi v hišo policijskega načelnika in sicer ravno tisti čas, ko je šla Rozala navadno po vodo za gospoda. V temni veži se snideta in čez kakih pet minut gre Tone ravno tako tiho, kakor se je priplazil, zopet iz hiše. — —

Gospod policijski svetovalec Vohun je imel navado, predno se je spravil k ponočnemu pokoju, v gostilnici „pri polni luni“ shajati se z enakomislečimi tovarsi in tam se različno zabavati. Ker so bili večidel vsi uradniki in sicer manjše plače od njega, je imel prvo besedo in malokdaj si je upal kdo mu ugovarjati ali nasprotovati njegovemu mnenju. Nocoj je bil gospod Vohun posebno zadovoljen s svojo družbo, kajti vsi so bili brali uvodni članek uradnega lista in vsaj javno mnenje njihovo bilo je to, da je tisti, čegar pero ga je pisalo, bistra, politično misleča glava in da ne more drugače biti, kakor da je umor mačke politično maščevanje nad gospo predsednico. Za morilcem mačke stoji vsa nasprotna stranka ali vsaj glavni voditelji njeni.

Kako je bil ta večer gospod policijski načelnik vesel! To mnenje bilo je zadostenje za besede predsednikove, kateri je danes tako brezozirno in breztaktno ž njim ravnal ter trdil, da gospod policijski svetovalec gleda skoz predebele očali. Zavoljo tega je tudi, da-si sicer ni bil posebno radodaren, prostovoljno plačal nekoliko butelij boljšega vina, ktere je družba pila na zdravje gospoda policijskega načelnika, čegar bistroumnosti se mora brez dvoma kmalo posrečiti, da spravi po mački kmalo vso nasprotno stranko ali vsaj njene voditelje pred krvavo sodnijo.

Da se bo to zgodilo, o tem je bil gospod Vohun sam najbolj prepričan; ko se je vračal domu, je že celó skladal besede zahvale za zvezdico, ktera mu bo gotovo priletela iz ministerske roke in zaradi ktere ga bo gospod predsednik, ki še nobene nima, gotovo zavidal.

Poln teh misli in nekoliko vinjen pride okoli enajste ure domu. Vsa njegova rodovina že spi, toraj se poda nekoliko bolj glasnih korakov, kakor sicer, v svojo sobo, kjer prižgé luč in se jame slačiti. V ozki sobici še le jame čutiti moč vina, kterega je bil nocoj malo preveč pil; vendar se srečno zavali v posteljo, kjer hitro zaspi. —

Drugo jutro ga pride klicat gospá sopruga, ker se ji je zdelo, da malo predolgo spi, in vidi, da luč, katero je bil zvečer prižgal, leži na tleh, tik nje pa vsa obleka gospoda načelnika razen hlač in čevljev, ktere sleči je bil menda gospod načelnik pozabil. Gospa hitro zapazi to, ker je gospod ležal vrh odeje.

„O ti nečednež ti,“ se jame jeziti, „mi boš šel hitro s svojimi čevlji iz erjuh in odeje? Včeraj sem ti dala nove erjuhe, kake pa so danes! Kakor da bi si bil v njih čevlje brisal.“

„No, no, Leonora, ne bodi huda,“ renči gospod načelnik in si mane še zaspane oči, „vrag vedi, kdo mi je v spanji čevlje na noge nateknil in me razodel!“

„In hlače tudi, kaj ne!“ godrnja gospa dalje. „Drugó obleko ti je tudi kak hudobnež na tla zmetal in luč prekucnil, da je padla tik obleke. No, to se prav spodobi policijskemu načelniku! Zdaj se mi spravi iz postelje, da vse poravnam in ne bo drug nihče vedel, kakšen si sinoči domu prišel.“

„No, saj ni take škode,“ se izgovarja gospod načelnik, se vzdigne, stopi na noge in steguje roke kviško.

Gospa pristopi, da bi vredila posteljo, a komaj prime za odejo in jo nekoliko vzdigne, kar zakriči in odskoči.

„Na, kaj je zopet? Ali je še kdo v postelji?“ praša gospod.

„Le poglej!“ odgovori gospa in kaže v posteljo.

Gospod policijski načelnik se ozre nazaj in — malo manjka, da ne pade znak. Nekoliko časa strmi, kakor

steber, nepremakljivo tje na belo erjuho, a sapa mu je zaprta.

„Saj sem vedela,“ spregovori zopet gospa, „pijanost ni nikdar pridna. Vidiš, kaj si storil?“

Gospod policijski načelnik, bled ko zid, je vendar-le prišel k zavetju; brž skoči k postelji in zgrabi to, kar je bilo vso noč ležalo pod njim, in to je bila — mačka, dobro znana mu mačka gospé predsednice, ktere je s takim trudom iskal. In ta mačka je mrtva, popolnoma mrtva, le malo še gorka in morilec njen je — on, policijski načelnik!

Ali se more kaj strašnejega misliti! On, ki je trdil, da je umor mačke prekucijsko politično znamenje, ki je to svojo misel hotel vsiliti gospodu predsedniku, on, ki je zakrivil članek v vladnem listu ravno to dokazovajoč, ki je to poročil celó ministerstvu, on je morilec, na-nj pade vse, kar je na druge valil, on se bo pokazal v žareči svitlobi republikanca, prekucuha, skrivnega zaveznika one stranke, ktero tako iz srca črti! O, neusmiljena osoda, tako še nisi nikogar zadela, kakor gospoda policijskega načelnika!

Gospod Vohun brž spozna, v kaki nevarnosti je njegovo imé, njegova služba in prihodnost. — Zato pa je prva misel njegova, to, kar je storil, prikriti svetu in spraviti mačko skrivaj iz hiše.

„Da bi le vedel, kako je ta žival prišla v mojo posteljo,“ spregovori slednjič. „Je ni mogel vrag kam drugam nesti?“

„Kako je prišla!“ pravi gospá, „najbrže za tabo po stopnicah gori. Revica se je morala zgubiti iz predsednikove hiše, klatiti se po mestu in ker si jej bil ti znan, je šla za tabo. Se ve, sinoči nisi bil v stanu zapaziti tega.“

Ker gospod načelnik ne vé druge rešitve te uganjke, se mu zdi misel žene verjetna; toraj jej v tem obziru tudi ne ugovarja, marveč reče le:

„More že tako biti. Toda molči, Leonora, ako ti je sreča moja, blagor vse rodovine pri srcu. Ako se zvé, da sem jaz umoril mačko, o — ti še ne veš, kaj se bo ná-me zvrnilo.“

„Kar si ti s svojo policijsko umnostjo na druge zvrčal. Zdaj glej, da vse popraviš, kar si zakrivil, in spravi mi to žival iz hiše, kakor veš in znaš. Jaz bom molčala.“

„Oh, Leonora, ti si še vedno draga moja ženica, kakor si bila zmiraj. Zdaj nikogar k meni ne pusti, dokler se ne napravim, potem bom nesel sam mačko iz hiše in se je znebil na tihem, da ne bo nihče vedel za to.“

Gospa načelnica gre iz sobe in zapre vrata za seboj; gospod Vohun pa se napravlja in ko je napravljen, premišluje, kako bi mačko seboj nesel, da bi nihče ne zapazil, kaj nese. Zavije mrzlo truplo mačke v papir, potem potlači paket v svojo površno suknjo, ktero ogrne, dasiravno je zunaj zeló gorko. Zajutrk mu ne diši, tudi vidi, da je že čas mu iti v pisarnico, toraj hitro gre iz hiše do bližnje pisarne, ki je bila v hiši predsednikovega stanovanja, in hoče po stopnicah smukniti gori.

Ali nad kogar se spravi osoda, tega preganja stanovitno in po vsih potih. Gospodu Vohunu pošlje na pot gospoda deželnega predsednika samega in sicer ravno na stopnicah. Ljubši bi mu bil ta trenutek najhujši prekucuh ali najbolj črteni vodja nasprotne stranke, kakor osobnost gospoda predsednika, ki se, na ovinku zagledaje gospoda policijskega načelnika, vstavi, nekoliko nasmeje in praša:

„No, gospod načelnik, kako ste nocoj spali?“

To vprašanje, sicer jako navadno in nikakor ne spodtekljivo, spravi vprašanega v tako zadrego, da se mu kar pred očmi temno dela. Bolj jecljaje, kakor s trdno besedo odgovori slednjič, naslonivši se na zid:

„Hvala lepa, gospod predsednik, nič kaj dobro, — hm — smo ga sinoči malo preveč sekali?“

(Dalje prihod.)